

Végül is a mai napig vannak olyan élményeink, mint Echónak és a kakasnak; ezek se a képek, se a fogalmak nyelvén nem megfogalmazhatók, és természetük szerint nem is lehet ilyen fordításuk. Ha mégis össze tudnánk gyűjteni ezeket, mérlegre téve bizonyára lehúznák az elképzelt másikat serpenyőt. A nevetséges, véres és nem kevésbé ostoba emberi történetet se ezeknek az élményeknek a nyelvén írták és írják. Így aztán még azt se mondhatnám, hogy ennek a másik történetnek vagy akár párhuzamos történelemnek a megírása váratna magára. Amivel közel sem szeretném azt állítani, hogy a maga nyelvén ne hagyott volna érzéki és érzelmi fölfogható, olykor igazán mindennapi és közhasznú tárgyokban megnyilvánuló nyomot. Talán ezeken a nyomokon kéne visszanyomulni. Nem az eredethez érni, hanem tán az öntudatlan átváltozást emelnék bele az öntudatba.

A Vigilia beszélgetése

Roger testvérrel

— *Roger testvér nem először jár Magyarországon, de most jött először olyan keleten rendezett ifjúsági találkozóra, ahová Európa minden részéről korlátozás nélkül jöttek a fiatalok. Milyen várakozással, gondolatokkal jött hozzánk, és most milyen benyomásokkal távozik a pécsi ifjúsági találkozóról?*

— Szívem mélyéig megrendít az a tudat, hogy Magyarországon találkozhatok a fiatalokkal. Egész benső világot átthatja az élmény, hogy itt jönnek össze Európa fiataljai. Hiszen az én koromban az ember már nagyon fájdalmasan éli át azt, ami elválasztja a népeket, az embereket ugyanazon az Európán belül. Ha ilyen szakadásról hallok, szeretnék azonnal odasietni, hogy segítsék összefűzni azt, ami elszakadt, hogy segítsék megerősíteni a bizalmat. Mert mindig ez az alapvető probléma, emberi életünk nélkülözhetetlen feltétele: fel kell fedoznünk és meg kell élnünk a szív bizalmát. A bizalmatlanság és a gyanakvás megöli a szívet. Csak a bizalom és a jóindulat éltethet bennünket.

Ami a pécsi találkozón a legmélyebb hatást gyakorolta rám, az az volt, hogy először tudtam együtt lenni egy keleti országban Európa keleti és nyugati feléből jövő, sokféle nemzetiségű fiatalal. Óriási boldogság volt ez! Lehetséges hát az összefogás! Péccsett és környékén vagy ötven faluban mintegy hétezer családdal örömmel vállalkozott arra, hogy befogadjon fiatalokat. Még iskolák is megnyitották kapukat, hogy az összeseregglő

tizenötezer fiatalnak szállást adjanak. És megkaphattunk még egy sportcsarnokot is, mert a katedrálisban és a többi templomban nem fért volna el ennyi fiatal. Igen jó volt a szervezés: a közös imádságok és énekek előkészítése. Nagy örömmel beszéltem a fiataloknak Krisztusról. De a legfontosabb az volt, ami ezt a keretet kitöltötte: eggyé válni a közös imádságban.

— *Miért ifjúsági találkozókat rendeznek? Mi a céljuk e találkozókkal?*

— Nagyon sokat várok ezektől a találkozásoktól. A legfontosabb maga a találkozás. Az együttlét azt jelenti, hogy odafigyelünk arra, ami az emberben belül van; megpróbáljuk meghallani azt, ami a szívek mélyén rejlik. Ezekre a találkozásokra a fiatalok nem turisztikai céllal jönnek, hanem azért, hogy együtt gondolkozzanak és együtt imádkozzanak. Velük összefogva szeretnénk lakhatóvá tenni a Földet.

— *A magyar fiataloknak ma különösen nagy szükségük van erre a gondolatra: hazánk kicsiny földjét szeretnénk valóban emberhez méltóan lakhatóvá tenni. Sok fiatal azért kíváncsiok el innen, mert úgy gondolja, hogy ez a földdarab nem lakható.*

— A fiatalokban nyugaton és keleten egyaránt igen erős a vágy, hogy elvándoroljanak, ott hagyják a megszokott környezetet. Sok fiatalban tapasztalható valami belső fásultság. Csak az anyagi javakat értékelik, azokból akarnak minél többet szerezni. De az anyagi javak nem teszik őket boldoggá. Nem találják életük értelmét, elveszítik bátorságukat, sőt az életbe vetett hitüket is. Legtöbbjüket családjuk széthullása taszította a reménytelenségbe. Csak úgy segíthetünk rajtuk, ha befogadjuk őket: megértéssel, szívbeli együttérzéssel meghallgatjuk és támogatjuk őket abban, hogy kivergődjenek a kétségbeesésből.

— *Ezért foglalkozik a fiatalokkal?*

— Eredetileg nem gondoltam arra, hogy a fiatalsággal foglalkozzam. Amikor 1940-ben Taizében letelepedtem, Istenhez akartam közelebb jutni. De kezdettől fogva azt is elhatároztam, hogy befogadom azokat, akiket mindenki elutasít. Abban az időben a menekülteknek kellett a segítség. El kellett őket rejteni, enni kellett nekik adni. A háború után kezdődött el Közösségünk élete az első testvérekkel. Ekkor a nővérem segítségével azokat a gyermekeket fogadtuk be, akiknek senkijük, semmijük sem maradt. Akkor még nem tudtuk, hogy a fiatalok előtt kell majd megnyitnunk a kaput. Amikor a fiatalok kezdték fölfedezni Taizét, eleinte távol, négy kilométerre építettünk nekik barakkokat. De hamarosan ráébredtünk, hogy ez nem az Evangélium szellemében történő befogadás. Így azután a közösség közelében telepítettük le őket: általában keveset építünk, inkább nagy sátrakat állítunk föl. Különböző országokból, a legkülönbözőbb problémákkal jönnek. Amikor megérkeznek, rövid összefoglalót kapnak a tudnivalókról, az imádságok, az elmélkedések rendjéről. Akik három hétig maradnak, azok egyharmad időben segítenek a testvéreknek a többiek ellátásában: a takarításban, az ételmezésben. (Persze nemcsak a fiatalok teszik ezt.) Nagyon egyszerűen élünk, senkitől nem fogadunk el adományt.

Most már a fiatalok sorsát érzem leginkább a magaménak. Ebben a reménytelennek látszó világban egyre több olyan fiatal van, aki kész mindent megtenni, az életét is odaadni másokért. Jól ismerem őket, jönnek a világ minden tájáról. Ezek a fiatalok fogékonyak a jóra. Nem akarnak önző módon, csak maguknak élni, vagyont gyűjteni, nem hunyják be a szemüket az emberi nyomorúság előtt. Jól ismerem ezt a generációt. Sok fiatalban felismerem a tiszta, autentikus embert.

Ezek a fiatalok magukkal tudják ragadni a szkeptikusokat, azokat, akik nem hisznek abban, hogy érdemes dolgozni másokért, a náluk szegényebbekért; azokat, akik céltalanul lézengenek a világban. Azt üzenem tehát azoknak a fiataloknak, akik csak a könnyebb életet keresve akarják elhagyni hazájukat: ne fuss meg; hanem a téged körülvevő

nehézségek között, a városodban, a lakónegyedben — a hazádban próbáld lakhatóvá tenni a világot! Ehhez az kell, hogy belsőleg, lelkedben építsd magad! Számomra természetesen ez az építés a Krisztussal való életet jelenti.

— *Ezt a Krisztusban való életet érezték meg sokan Pécsen is. A találkozón részt vevő papok, szeminaristák mondták, hogy rájuk is mennyire erősen hatott a közösségben eltöltött csendes idő, a közös ima, a sok közös ének. Vagyis az a sajátos taizé imamód, amely a közösség szellemét sugározza. Mi Taizé titka, üzenete a világnak?*

— Taizében nagyon fontos a csendes ima. Sok ember azt gondolja, hogy a csendben nem történik semmi. Pedig éppen ellenkezőleg: a csendben igen sok minden történik. A legmélyebb felismerések, legfontosabb kezdeményezések gyakran éppen az imának ebben a csendjében születnek. De ugyanilyen fontosak az énekek. Taizében a közös imádság az éneklésen keresztül történik. Ezek az énekek egészen egyszerű dallamúak, különböző nyelveken szólnak. Taizé üzenete a Közösség ökumenikus küldetése, elhivatottsága. Nekünk kell a remény élesztőjének lennünk az emberiség nagy családjában. A reményt békességben, egyszerűségben, de túláradó örömben kell hordoznunk, hogy beteljesüljön az Evangélium szava: „legyenek egyek”. Ez azt jelenti, hogy mindig lesznek, akik nem értik meg a mi sajátos hivatásunkat. Egyesek szemében túlságosan protestánsok vagyunk, mások szemében éppen ellenkezőleg, túlságosan katolikusok. Ez természetes. A lényeg az, hogy bízzunk egymásban, mindenképp pedig bízzunk Krisztusban. Én kezdettől fogva így imádkoztam a feltámadott Krisztushoz: Krisztus, áldj meg minket, hiszen Te mindig megáldod azokat, akik bíznak benned; megáldasz minden embert, akit magadhoz hívsz.

Mindennap azt kell kérnünk, hogy jobban megértsük az Evangéliumot, az Evangéliumban a szív bizalmát, a szív békéjét, egyszerűségét. Ahhoz, hogy emberi életet éljünk, szükségünk van az Evangéliumra. Lehet, hogy nem értünk meg mindent, de kell, hogy azt, amit megértettünk — ha nagyon kevés is —, próbáljuk meg áttenni az életünkbe. Vagyis életre kell váltani az Evangéliumot. Ez a feltámadás kezdete. Mert ez átmegegy az örökkévalóságba — az életbe, amely soha nem ér véget.

— *Hogyan lehetne visszavinni a hithez az ifjúság nagy tömegeit, akik — sajnos — távol vannak Krisztustól?*

— Nemcsak az ifjúságot, hanem minden embert rá kell ébreszteni arra, hogy lelkében ott él egy titokzatos, láthatatlan jelenlét. Minden emberben, akivel csak találkoztam — hívővel és nem hívővel —, a lénye mélyén rejtőző csodálatos misztériumra bukkantam rá. Ez a misztérium akkor is jelen van, ha az ember nem veszi róla tudomást. Sokan elfeledkeznek erről a jelenlétről, sokan nem is tudnak róla. Isten mindenkit szeret. Soha nem mulasztottam el, hogy beszéljek erről a bennünk élő misztériumról, de soha senkit nem kényszerítettem e jelenlét elfogadására. A lelkiismereten nem lehet erőszakot tenni. Isten nagyvonalú, sohasem erőlteti ránk magát, nem ragad torkon bennünket. De csak vele és benne lehet megtalálni az élet értelmét. Csak Isten közösségében tanulhatjuk meg az önzetlenséget, amely képessé tesz arra, hogy meghallgassuk a másikat, hogy megértsük a másik embert, hogy szenvedni tudjunk érte. A hithez visszavinni úgy lehet az embereket, ha segítjük őket, hogy felfedezzék önmagukban Isten jelenlétét és hallgassanak indításaira. Az ember ugyanis szabadon választhat: mondhat igent vagy nemet. De ha hallgat a benne élő Szeretetre, akkor remélhetjük, hogy minden megvalósulhat az emberi családban.

— *Roger testvér, a magyarországi találkozóról milyen üzenetet visz az embereknek, az ifjúságnak?*

— Viszem ennek a találkozóznak a legfőbb gondolatát: Az élet szép, széppé lehet tenni a bizalom és a béke légkörében. A bizalmatlanság, a harag ellenében kell cselekednünk, követve XXIII. János szavait: nem azt akarjuk tudni, kinek volt igaza és ki tévedett, hanem bizalommal nyújtjuk egymás felé kezünket őszinte megbékélésre. Ezt a gondolatot harminc európai nyelven leírtuk és az utolsó közös imádság után léggömbökhöz kötözve felröpítettük őket. Hadd szálljanak a béke és szeretet kis követői szerte Európában, hirdetve ifjaknak és öregeknek, hogy az életet széppé lehet tenni. De komolyan kell akarni, komolyan kell munkálni egymás között is, a legkisebb körben is a békességet! A bizalmatlanság, a gyanakvás megöli a szívet. Csak a bizalom és a jóindulat éltethet bennünket.

L. L.

Hit és élet

ROGER TESTVÉR

Üzenet Pécsről

1. Szombat délelőtt

Részben Keletről, részben Nyugatról érkezünk. De mindnyájan azért jöttünk, mert keresünk: keressük a lélek benső életét és keressük azt, hogy hogyan lehetne a Földet lakhatóvá tenni.

Az Evangéliumból tudjuk, hogy a feltámadott Jézus Krisztus bennünk lakik Szentlelke által. Így szól hozzánk: „Nyisd ki az Evangéliumot, olvasd figyelmesen és meg fogod érteni, hogy én mindig ott vagyok, ajtódon kopogtatok, és benned veszek szállást.”

Igen, a Szentlélek, a feltámadott Krisztus Leleke mindig bennünk marad: ma, holnap és az egész örökkévalóságban. Ő nem hagy el minket, sem az életben, sem a halálban. És mégis, sokszor akadályok merülnek fel bennünk, képtelenek vagyunk imádkozni. Ilyenkor azt kérdezzük magunktól: hogyan éljünk a feltámadott Krisztusból?

Imádság közben sokszor olyan szegényes, ügyetlen szavakat mondunk. De ez ne zavarjon bennünket. Az imádságban nem a szavak szépsége a döntő, hanem az, hogy elmondjuk Jézusnak mindazt, ami a szívünket betölti: örömeinket, csalódásainkat, mindent!

Amikor közösen imádkozunk, énekünk nagy erővel segíti imánkat. De amikor egyedül imádkozunk, ajkunk sokszor néma marad, nem tud megnyílni. Lelkünk mélyén azonban megszólal egy belső hang, és ez tökéletesen elég. Isten szólal meg bennünk egy előérzet, egy terv vagy akár csak egyetlen szó formájában. És ez az egyetlen szó új utat nyit előttünk, életünk alapjává válik.